

M.Com Semester - 3 (CBCS) Examination

Oct/Nov-2021 (NEW COURSE)

Financial Accounting for Managers (Core (New))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ બજાજ લીમીટેડની નીચેની માહિતી પરથી તા. ૩૧-૩-૨૦૨૧ ના રોજ પુરા થતા ત્રણ માસ માટે રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો. (૨૦)

માસ	કુલ વેચાણ રૂ.	કુલ ખરીદી રૂ.	મજૂરી રૂ.	કુલ પરોક્ષ ખર્ચ રૂ.
નવેમ્બર-૨૦	૮૦૦૦૦૦	૪૮૦૦૦૦	૮૦૦૦૦	૧૮૦૦૦૦
ડીસેમ્બર-૨૦	૧૨૦૦૦૦૦	૬૩૦૦૦૦	૧૦૫૦૦૦	૨૨૫૦૦૦
જાન્યુઆરી-૨૧	૧૨૬૦૦૦૦	૭૨૦૦૦૦	૧૨૦૦૦૦	૨૪૦૦૦૦
ફેબ્રુઆરી-૨૧	૧૫૦૦૦૦૦	૭૫૦૦૦૦	૧૩૫૦૦૦	૨૫૨૦૦૦
માર્ચ-૨૧	૧૬૫૦૦૦૦	૮૦૦૦૦૦	૧૫૦૦૦૦	૨૭૦૦૦૦

- 1) તા. ૧-૧-૨૦૨૧નાં રોજની રોકડ અને બેંક સિલક રૂ. ૮૦૦૦૦.
- 2) કુલ વેચાણના ૪૦% રોકડ વેચાણ ધારો.
- 3) વેચાણના દરેક મહિનામાં ગ્રાહકો પાસેથી ઉધાર વેચાણના ૫% માલ પરત આવે છે.
- 4) ચોખ્ખા વેચાણના ૫૦% વેચાણ પછીના મહિનામાં અને બાકીના ૫૦% બીજા મહિનામાં વસુલાત મળે છે.
- 5) કુલ પરોક્ષ ખર્ચમાં સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ માસિક રૂ. ૩૦૦૦૦ નો સમાવેશ થાય છે જેની ચુકવણી જે તે માસમાં થાય છે. ચલિત પરોક્ષ ખર્ચની ચુકવણી પછીના મહિનામાં થાય છે.
- 6) કુલ ખરીદીના ૩૦% રોકડ ખરીદી ધારો. વેપારીઓએ આપેલો શાખનો સમયગાળો ૧ મહિનાનો છે. જુનું મશીન રૂ. ૨૫૦૦૦ માં જાન્યુ. '૨૧ માં વેચ્યું છે.
- 7) મજૂરી ચૂકવવાનો સમયગાળો ૧/૪ માસનો છે
- 8) જાન્યુ. '૨૧ માં એક નવું યંત્ર રૂ. ૨૦૦૦૦૦ માં ખરીદવામાં આવશે જેની ચુકવણી ખરીદી વખતે ૫૦% જેટલી કરવાની છે અને બાકીની રકમ પછીના મહિનામાં ચૂકવવાની છે.
- 9) વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ નું બાકી ડીવીડંડ રૂ. ૨૦૦૦૦ ફેબ્રુઆરી ૨૧ માં ચૂકવવાનું થશે.

અથવા

પ્રશ્ન.૧ તાતા લીમીટેડ વર્તમાનમાં ૬૦% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ વાર્ષિક ૩૬૦૦૦ એકમનું ઉત્પાદન કરે છે. હકારાત્મક બજાર પરિસ્થિતિને ધ્યાને લેતા એવો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો કે તા. ૧ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૧ થી કંપની ૮૦% ક્ષમતાએ કાર્ય કરશે. નીચેની માહિતી ઉપલબ્ધ છે.

- 1) એકમ દીઠ વર્તમાન પડતર માળખું નીચે મુજબ છે.
કાચો માલસામાન	રૂ. ૪
મજૂરી	રૂ. ૨
પરોક્ષ ખર્ચ (ચલિત)	રૂ. ૨
પરોક્ષ ખર્ચ (સ્થિર)	રૂ. ૧
નફો	રૂ. ૧

- 2) અંદાજ મુજબ વર્ષ ૨૦૨૧ દરમ્યાન કાચો માલસામાન, મજૂરી, અન્ય ખર્ચા તેમજ વેચાણ (એકમ ટીઠ) બિન પરિવર્તિત રહેશે.
- 3) ઉત્પાદન માટે રજુ કરતા પહેલા કાચા માલનો સ્ટોક સ્ટોરમાં ૨ માસ માટે રોકાય રહે છે જ્યારે ઉત્પાદન પ્રક્રિયામાં ૧ માસ માટે રોકાય રહે છે.
- 4) તૈયાર માલનો સ્ટોક ૨ માસ સુધી વખારમાં રહે છે.
- 5) દેવાદારોને અપાતી શાખાની મુદત ૨ માસની છે જ્યારે લેણદારો તરફથી ૩ માસની શાખ મળે છે.
- 6) મજૂરી અને પરોક્ષ ખર્ચની ચુકવણીનો સમયગાળો ૧ માસ છે. એવી ધારણા કરો કે મજૂરી અને પરોક્ષ ખર્ચા ઉત્પાદન પ્રક્રિયામાં એકસરખા ધોરણે થાય છે.
- 7) તૈયાર કરો.
 - a) ૮૦% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ નફાનું પત્રક
 - b) કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરીયાતની ગણતરી કરતું પત્રક(કરેલ ધારણાઓ સ્પષ્ટપણે દર્શાવવી)

પ્રશ્ન.૨ માહિતિ સુઝુકી ઇન્ડીયા લીમીટેડનું તા. ૩૧-૧૨-૨૦૨૦ નાં રોજ પુરા થતા વર્ષનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ (૨૦) છે.

જવાબદારીઓ	રકમ	મિલકતો	રકમ
ભરપાઈ શેરમૂડી:		જમીન- મકાન	૨૦૦૦૦૦
૧૦૦૦૦, ૫% નાં પ્રેફરન્સ શેર ,	૧૦૦૦૦૦	ચંત્રો ૩૬૦૦૦૦	
દરેક રૂ. ૧૦ નો પૂર્ણ ભરપાઈ		બાદ: ધસારો ૧૨૦૦૦૦	૨૪૦૦૦૦
૨૦૦૦૦ ઇક્વિટી શેર, દરેક રૂ. ૧૦	૨૦૦૦૦૦	વાહનો ૫૦૦૦૦	
નો પૂર્ણ ભરપાઈ		બાદ: ધસારો ૩૦૦૦૦	૨૦૦૦૦
શેર પ્રિમીયમ	૫૦૦૦૦	રોકાણો	૫૦૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૧૦૦૦૦૦	માલસામાન:	
		કાચો માલસામાન ૪૦૦૦૦	
		અર્ધ તૈયાર માલ ૧૦૦૦૦	
		તૈયાર માલ ૨૦૦૦૦	
			૭૦૦૦૦
કરવેરા જોગવાઈ	૨૫૦૦૦	દેવાદાર ૮૦૦૦૦	
		બાદ:	૭૮૦૦૦
		ઘાલખાધ અનામત ૨૦૦૦	
નફા- નુકશાન ખાતું	૭૦૦૦૦	રોકડ	૨૦૦૦
૫% ના ડિબેન્ચર્સ	૨૫૦૦૦	જાહેરાત ઉપલક ખાતું	૧૦૦૦૦
લેણદારો	૫૦૦૦૦		
ચૂકવવાના બાકી કરવેરા	૩૦૦૦૦		
બેંક ઓવર ડ્રાફ્ટ	૨૦૦૦૦		
	૬૭૦૦૦૦		૬૭૦૦૦૦

વધારાની માહિતી

- 1) જમીન- મકાન ની કિંમત રૂ. ૨૬૦૦૦૦ આંકવાની છે.
- 2) મશીનરી ની પુનઃસ્થાપના કિંમત રૂ. ૪૫૦૦૦૦ થાય છે, જ્યારે પુનઃ સ્થાપના કિંમતે ધસારો રૂ. ૧૫૦૦૦૦ થાય છે.

- ૩) વાહનોની ની પુનઃસ્થાપના કિંમત રૂ. ૬૦૦૦૦ થાય છે, જ્યારે પુનઃ સ્થાપના કિંમતે ઘસારો રૂ. ૩૬૦૦૦ થાય છે.
 - ૪) રોકાણોમાં રૂ. ૪૦૦૦૦ નાં રોકાણો ધંધા બહારના રોકાણો છે. બાકીના રૂ. ૧૦૦૦૦ નાં અંદરો અંદરના રોકાણો છે.
 - ૫) કરવેરાની જોગવાઈ અને વ્યાજ પહેલાનો નફો રૂ. ૮૩૦૦૦ છે.
 - ૬) નફા-નુકશાન ખાતે વર્ષ દરમિયાન નીચેની રકમો દર્શાવેલ છે:
 - a) મશીનરી વેચાણ નુકશાન રૂ. ૨૦૦૦
 - b) ઘાલખાધ પરત રૂ. ૧૦૦૦
 - c) બેંક ઓવર ડ્રાફ્ટ રૂ. ૧૨૦૦
 - d) વર્ષ દરમિયાન મશીનરી પર રૂ. ૩૬૦૦૦ નો ઘસારો ગણેલ છે, પરંતુ પુનઃ સ્થાપના કિંમતે વર્ષનો ઘસારો રૂ. ૪૫૦૦૦ થાય છે.
 - e) વાહનો પરનો ઘસારો રૂ. ૧૦૦૦૦ ગણેલ છે, પરંતુ પુનઃ સ્થાપના કિંમતે ઘસારો રૂ. ૧૨૦૦૦ થાય છે.
 - f) ધંધા બહારના રોકાણો પરની આવક રૂ. ૧૦૦૦૦ છે.
 - ૭) કાયામાલના સ્ટોકમાંથી રૂ. ૨૦૦૦ નો સ્ટોક કામે લાગે તેવો નથી.
- કુલ રોકાયેલી મૂડી અને ચોખ્ખી રોકાયેલી મૂડી પર વળતરના દરની ગણતરી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૨ AB એસોશિયેટ લીમીટેડનું તા. ૩૧-૩-૨૦૨૧ નાં રોજ પુરા થતા વર્ષનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

જવાબદારી	રકમ	મિલકતો	રકમ
સત્તાવાર શેરમુડી	૧૫૦૦૦૦૦	જમીન-મકાન	૭૮૮૪૦
ભરપાઈ મૂડી		ગૌણ કંપનીનાં શેર	૩૨૦૦૦
રૂ. ૧૦ નો એક એવા ૧૦૦૦૦	૧૦૦૦૦૦	પ્લાન્ટ- યંત્રો	૧૬૦૦૦૦
ઇક્વિટી શેર પુરા ભરપાઈ			
પ્રેફરન્સ શેર પુરા ભરપાઈ	૧૪૦૦૦૦	રોકાણો (લાંબા ગાળાના)	૨૮૦૦૦
શેર પ્રિમિયમ	૨૨૪૪૦	સ્ટોક	૭૬૮૦૦
નફા- નુકશાન ખાતું	૧૦૪૮૦૦	દેવાદારો	૨૪૦૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૫૬૦૦૦	રોકડ સિલક	૮૦૦૦
૮% ના ડિબેન્ચર	૧૧૨૦૦	પ્રાથામિક ખર્ચા	૨૦૦૦
લેણદારો	૧૫૩૦૦૦		
લાંબા ગાળાની બેંક લોન	૪૦૦૦		
સૂચિત ડીવીડન્ડ	૧૩૬૦૦		
દેવી હુંડી	૨૧૬૦૦		
	૬૨૬૬૪૦		૬૨૬૬૪૦

વધારાની માહિતી:

- ૧) જમીન- મકાનની પુનઃ સ્થાપના કિંમત રૂ. ૧૪૫૪૦૦ છે.
- ૨) ગૌણ કંપનીના શેરની કિંમત અત્યારે રૂ. ૪૦૦૦૦ આંકી શકાય.
- ૩) રોકાણોની કિંમત અત્યારે રૂ. ૩૧૨૦૦ આંકવામાં આવી છે.
- ૪) કરવેરા પહેલાનો ચોખ્ખો નફો રૂ. ૧૨૦૦૦૦.
- ૫) દર વર્ષે રૂ. ૪૦૦ નો સ્ટોક નકામો થાય છે, જે માંડી વાળવાનો છે.
- ૬) જમીન- મકાન પર પુનઃસ્થાપના કિંમતના આધારે વધારાનો ઘસારો રૂ. ૪૫૬૦ માંડી વાળવાનો છે.

- 7) ગયા વર્ષના વેચાણ પર થયેલો રૂ. ૨૦૦૦નો નફો આ વર્ષના નફામાં સમાયેલા છે.
- 8) મોટર વેચાણની ખોટ રૂ. ૨૦૦ નફા- નુકશાન ખાતે ઉધારેલ છે.
- 9) ચાલુ વર્ષનો નફો નક્કી કરતી વખતે બેંક લોન વ્યાજના રૂ. ૨૦૦ બાદ કરેલા છે.

ગણતરી કરો.

- a) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
- b) ચોખ્ખી રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
- c) માલિકોની રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર

પ્રશ્ન.૩ આલ્ફા લીમીટેડનાં એક વિભાગ દ્વારા ૮૦% સામાન્ય ઉત્પાદન ક્ષમતાએ રૂ. ૬૦૦૦૦૦ નું વેચાણ કરવામાં આવે છે. તેના પરોક્ષ ખર્ચાઓ નીચે મુજબ છે. (૧૫)

વહીવટી પડતર:

ઓફીસ પગાર	રૂ. ૮૦૦૦૦
સામાન્ય ખર્ચા	વેચાણના ૨%
ઘસારો	રૂ. ૭૫૦૦
વેરા અને કર	રૂ. ૮૭૫૦

વિતરણ પડતર:

મજૂરી	રૂ. ૧૫૦૦૦
ભાડું	વેચાણના ૧%
અન્ય ખર્ચા	વેચાણના ૪%

વેચાણ પડતર:

પગાર	વેચાણના ૮%
મુસાફરી ખર્ચા	વેચાણના ૨%
વેચાણ ઓફીસના ખર્ચા	વેચાણના ૧%
સામાન્ય ખર્ચા	વેચાણના ૧%

૮૦%, ૮૦% અને ૧૧૦% ની સામાન્ય ઉત્પાદન સપાટીએ પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૩ એક કંપની A અને B વસ્તુનું વેચાણ કરે છે જેની વિગતો નીચે મુજબ છે :

વિગત	A	B
વેચાણ એકમો	૩૬૦૦૦	૧૨૦૦૦
વેચાણ કિંમત	રૂ. ૫	રૂ. ૧૦
ચલિત પડતર	રૂ. ૪	રૂ. ૩
સ્થિર ખર્ચ રૂ. ૩૦૦૦૦		

નફાકારકતા સુધારવાના ઉદ્દેશથી કંપની વસ્તુ A નું ઉત્પાદન બંધ કરીને વસ્તુ C નું વેચાણ કરવાનું નક્કી કરે છે. વસ્તુ C નાં ૭૦૦૦ એકમોનું વેચાણ શક્ય છે તેની વેચાણ કિંમત અને ચલિત ખર્ચ અનુક્રમે રૂ. ૧૨ અને રૂ. ૬ છે. બન્ને પરિસ્થિતિમાં નફો શોધો અને કયું મિશ્રણ અપનાવવું તે નક્કી કરો.

પ્રશ્ન.૪ સરકારી હિસાબી પદ્ધતિનો અર્થ આપી વેપારી હિસાબી પદ્ધતિ અને સરકારી હિસાબી પદ્ધતિ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. (૧૫)

અથવા

પ્રશ્ન.૪ સંચાલકીય અંકુશ વ્યુહરચનાનો અર્થ, ફાયદા અને ગેર-ફાયદા ચર્ચો.

ENGLISH VERSION

- Q.1 Prepare a Cash Budget for the three months ending on 31st March, 2021 from the following information of Bajaj Limited. (20)

Month	Total Sales (Rs.)	Total Purchases (Rs.)	Wages (Rs.)	Total Overheads (Rs.)
November, 20	900000	480000	90000	180000
December, 20	1200000	630000	105000	225000
January, 21	1260000	720000	120000	240000
February, 21	1500000	750000	135000	252000
March, 21	1650000	900000	150000	270000

Other Information:

- 1) Cash and Bank Balance as on 1st January, 2021 Rs. 90000.
- 2) Assume 40% of total sales as Cash sales.
- 3) Assume 5% of Credit sales to be sales return from customers every month in the sale's month.
- 4) 50% of net credit sales are realised in the month following the sales and remaining 50% in the second month following the sales.
- 5) Total overheads expenses include monthly fixed overhead expenses of Rs. 30000 which is paid in the same month. Variable overheads expenses are paid in the subsequent month.
- 6) Assume 30% of total purchases to be cash purchases. Period of credit allowed by suppliers is one month. One old machine was sold for Rs. 25000 in January, 2021.
- 7) Lag in payment of wage 1/4th month.
- 8) A new machine is to be bought for Rs. 200000 in January, 2021 the payment of which is made 50% against delivery and the remaining amount is to be paid in the subsequent month.
- 9) Unpaid dividend of Rs. 20000 for the year 2020-21 is to be paid in February, 2021.

OR

- Q.1 Tata Limited is currently operating at 60% capacity level, producing 36000 units per annum. In view of favourable market conditions, it has been decided that from 1st January, 2021 the company would operate at 90% capacity. The following information is available;

- 1) Existing cost price structure per unit is given below;

Raw Materials	Rs. 4
Wages	Rs. 2
Overheads (Variable)	Rs. 2
Overheads (Fixed)	Rs. 1
Profit	Rs. 1
- 2) It is expected that the cost of raw material, wages, other expenses and sales per unit will remain unchanged in the year 2021.
- 3) Raw materials remain in store for 2 months before these are issued to production. These units remain in production process for 1 month.
- 4) Finished goods remains in godown for 2 months.
- 5) Credit allowed to debtors is 2 months. Credit allowed by suppliers is 3 months.
- 6) Lag in payment for wages and overheads is 1 month. It may be assumed that wages and overheads accrue evenly throughout the production cycle.
- 7) Prepare
 - I. profit statement at 90% capacity level
 - II. calculate the working capital requirement on an estimated basis to sustain the increased production level. (Assumption made if any, should be clearly indicated.)

Q.2 Following is the Balance sheet of Maruti Suzuki India Limited for the year ends on 31-12-2020. (20)

Liabilities	Rs	Assets	Rs
Paid up Share Capital: 10000, 5% Preference Share each of Rs. 10 fully paid up	100000	Land & Building Machinery 360000 Less: Depreciation <u>120000</u>	200000 240000
20000 equity shares, each of Rs. 10 fully paid up	200000	Vehicle 50000 Less: Depreciation <u>30000</u>	20000
Security premium	50000	Investments	50000
General Reserve	100000	Stock: Raw Material 40000 Semi- Processed 10000 Finished Goods <u>20000</u>	70000
Tax Provision	25000	Debtors 80000 Less: B.D.R. <u>2000</u>	78000
Profit & Loss A/c	70000	Cash	2000
Debentures of 5%	25000	Advertisement Suspense A/c	10000
Creditors	50000		
Outstanding tax	30000		
Bank Overdraft	20000		
	670000		670000

Additional Information:

- 1) The land & building revalued at Rs. 260000.
- 2) The revaluation price for machinery is Rs. 450000 while the depreciation at revaluation price will be Rs. 150000.
- 3) The revaluation price for vehicle is Rs. 60000 while the depreciation at revaluation price will be Rs. 36000.
- 4) Investments includes the investment made outside the business worth Rs. 40000 while the remaining investment worth Rs. 10000 made within the business.
- 5) The profit before tax provision and interest is Rs. 83000.
- 6) The following amounts were shown during the year in the profit & loss account.
 - a) Loss on sales of machinery Rs. 2000
 - b) Bad debt Return Rs. 1000
 - c) Bank Overdraft Rs. 1200
 - d) The depreciation charged on machinery during the year is Rs. 36000 while it is Rs. 45000 as per the revaluation price.
 - e) The depreciation charged on vehicle during the year is Rs. 10000 while it is Rs. 12000 as per the revaluation price.
 - f) The income earned on the investment made outside the business is Rs. 10000.
 - g) Out of the total raw material the material worth Rs. 2000 is damaged.

Find out the rate of return on total capital employed and net capital employed.

OR

Q.2 Following is the Balance Sheet of the AB Associates Limited for the year ends on 31-3-2021.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Authorised Share Capital	1500000	Land & Building	79840
Paid up Share Capital		Shares of subsidiary co.	32000
10000 equity shares each of Rs. 10, fully paid up	100000	Plant & Machinery	160000
Preference share fully paid up	140000	Investment (Long Term)	28000
Security premium	22440	Stock	76800
Profit & Loss A/c	104800	Debtors	240000
General reserve	56000	Cash balance	8000
Debentures of 9%	11200	Primary expenses	2000
Creditors	153000		
Long term bank loan	4000		
Proposed dividend	13600		
Bills Payable	21600		
	626640		626640

Additional Information:

- 1) The revaluation price of land & building is Rs. 145400.
- 2) The investments in the shares of subsidiary company valued at Rs. 40000.
- 3) The investments valued at Rs. 31200.
- 4) The net profit before tax provision is Rs. 120000.
- 5) Stock worth Rs. 400 becomes outdated each year which is to be setoff.
- 6) Charge additional depreciation worth Rs. 4560 on land & building due to revaluation.
- 7) The present profit includes the previous years' profit on sales worth Rs. 2000.
- 8) Loss of Rs. 200 on sales of machinery debited to the profit & loss account.
- 9) Rs. 200 interest on bank loan debited from the profit of current year.

Calculate:

- 1) Rate of return on total capital employed
- 2) Rate of return on net capital employed.
- 3) Rate of return on owners' capital employed.

- Q.3 A department of a company Alpha Limited attains sale of Rs. 600000 at 80% of its normal capacity, its overheads are given below: (15)

Administration Costs:

Office Salaries	Rs. 90000
General Expenses	2% of Sales
Depreciation	Rs. 7500
Rates & Taxes	Rs. 8750

Distribution Costs:

Wages	Rs. 15000
Rent	1% of Sales
Other expenses	4% of Sales

Selling Costs:

Salaries	8% of Sales
Travelling Expenses	2% of Sales
Sales office expenses	1% of Sales
General expenses	1% of Sales

Draw up flexible budget for 80%, 90% and 110% of normal capacity level.

OR

- Q.3 A Company sold two types of product A and B the information of which is as under:

Particular	A	B
Sales Units	36000	12000
Selling Price	Rs. 5	Rs 10
Variable Cost	Rs. 4	Rs. 3
Fixed Expenses	30000	

In order to improve the profitability, the management wants to shut down the production of product A and to start the production of product C. The company can sell maximum 7000 units of product C at a selling price of Rs. 12 and variable cost of Rs. 6. Find out the profit in both the situation and give advice which production mix is advantageous for the company.

- Q.4 Give the meaning of Government Accounting System and explain the difference between the commercial accounting and Government accounting. (15)

OR

- Q.4 Discuss the meaning, advantages and dis-advantages of the management control strategy.
